

13. 7. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

S příkazy k zatčení „opatrně“ a jen s řádným odůvodněním

Ústavní soud dne 23. 5. 2017 svým nálezem sp. zn. II. ÚS 3700/16 zrušil příkaz k zatčení Městského soudu v Brně ze dne 12. 8. 2016 č. j. 7 T 120/2014-74, protože jím bylo porušeno právo stěžovatelky na osobní svobodu podle čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod spolu s právem na seznámení se s důvody zbavení osobní svobody podle čl. 8 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Stěžovatelka byla trestním příkazem městského soudu ze dne 26. 6. 2014 č. j. 7 T 120/2014-30 uznána vinnou ze spáchání přečinu zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku, byl jí uložen trest odnětí svobody v délce čtyř měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu dvaceti měsíců a současně i povinnost nahradit způsobenou škodu. Pro posouzení, zda se stěžovatelka ve zkušební době osvědčila, vyzval městský soud stěžovatelku k vyjádření, zda a v jaké výši uhradila škodu poškozenému. Tuto výzvu se nedařilo stěžovateli doručit. Za účelem jejího doručení proto městský soud vydal výše uvedený příkaz k zatčení. Ve formulářově vyplněném příkazu soud k důvodu vydání příkazu uvedl jen „§ 67 písm. a,c tr. řádu“. Na základě tohoto příkazu byla stěžovatelka dne 10. 9. 2016 ve 20:45 zatčena. Den poté městský soud ve vazebním zasedání rozhodl, že se stěžovatelka ve 12:05 hodin propouští na svobodu.

Ústavní soud vytknul městskému soudu, že stěžovatelce nesdělil právní a skutkové důvody jejího zatčení jednoduchým, nikoli odborným jazykem, aby mohla případně zpochybnit své zbavení svobody. Podle Ústavního soudu nemohlo být z pouhého odkazu na dvě písmena z ustanovení § 67 trestního řádu stěžovatelce jasné, proč má být zatčena a jak se případně proti zbavení osobní svobody bránit. Napadený příkaz k zatčení nebyl takovým písemně odůvodněným příkazem soudce, který pro zbavení osobní svobody v podobě zatčení vyžaduje čl. 8 odst. 4 Listiny. Stěžovatelka tedy nebyla seznámena s důvody svého zatčení ve smyslu čl. 5 odst. 2 Úmluvy. Tyto ústavněprávní požadavky nelze splnit vyplněním kolonky ve formuláři s odkazem na zákonné ustanovení. Listina i Úmluva naopak vyžadují i laikovi srozumitelné vylíčení skutkových okolností a právních důvodů vydání příkazu k zatčení. Uvedené platí tím spíše, byl-li za účelem výzvy stěžovatelce k vyjádření (zda uhradila škodu poškozenému, pro účely posouzení osvědčení se ve zkušební době) zvolen - za daných okolností - natolik extrémní prostředek zbavení osobní svobody, jakým bylo zatčení. Dle Ústavního soudu mohl městský soud využít možnosti doručit předmětnou výzvu prostřednictvím policejního orgánu, případně opětovně zkusit stěžovatelku předvést. Obě možnosti by byly méně intenzivním zásahem do osobní svobody stěžovatelky, než vydání příkazu k zatčení contra legem.

Text nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3700/16 je dostupný [zde](#).

JUDr. Tomáš Lichovník,
soudce Ústavního soudu

Další články:

- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Průlomový postup Ústavního soudu ve věci práva na zákonného soudce a spravedlivý proces](#)
- [Limity přístupu k Ústavnímu soudu při ustanovení procesního opatrovníka](#)
- [Judikatura ÚS ve věci udělování státního občanství](#)
- [Nález Pl. ÚS 2/25: když Ústavní soud dokáže být skutečným ochráncem lidské důstojnosti](#)
- [Mobilizace ozbrojených sil v ČR a postavení odmítačů boje: právní analýza a návrhy legislativních úprav](#)
- [Zákaz změny k horšímu \(reformace in peius\) se neuplatní u nákladových výroků](#)
- [Make Důvodová zpráva great again](#)
- [Nález Ústavního soudu k privilegovanému postavení pohledávek státu v insolvenčním řízení](#)
- [Další „válka“ soudů - tentokrát o tarifní hodnotě ve věcech neoprávněných zásahů do osobnostních práv](#)
- [Pravý souběh funkcí - Ústavní soud vyjasnil otázku kogentních limitů smluvní volnosti](#)